
Verslag	:	Thematafel Landschap - verkenningfase Zuidelijke Waaldijk Oost; Dijktraject Weurt-Dreumel
Locatie	:	Dorps huis 't Trefpunt in Deest
Datum verslag	:	28 september 2026

Welkom en toelichting op de fase van het project

Omgevingsmanager Liesbeth van Boom opent de bijeenkomst en heet iedereen van harte welkom. Ze vertelt in welke fase het project zich bevindt; de verkenningfase. Daarna volgen de planfase en de realisatiefase. De realisatiefase start naar verwachting pas vanaf 2032.

Toelichting van landschapsarchitect Sweco

Na de introductie van de omgevingsmanager van het waterschap volgt er door een van de aanwezigen landschapsarchitecten van Sweco een korte presentatie over het doel van de thema's landschap en cultuurhistorie in de verkenningfase. Het uiteindelijke doel is om te zorgen voor een zo'n goed mogelijke landschappelijke inpassing van de versterkte dijk. In de verkenningfase wordt daarvoor:

- Een analyse uitgevoerd;
- Een ruimtelijk kwaliteitskader opgesteld;
- En uiteindelijk beoordeeld welke ingrepen ruimtelijk het meest passend zijn.

Tijdens deze avond gaan we de landschapsanalyse die tot nu toe is gemaakt, verder aanscherpen. Is het beeld volledig? Zijn er bijzondere of belangrijke plekken die nog ontbreken? Wat vindt u belangrijk? Die informatie horen we graag van de aanwezigen zodat we onze analyse kunnen verrijken. Deze inbreng gebruiken we vervolgens weer voor het Ruimtelijk Kwaliteitskader. Voorafgaand wordt toegelicht dat de analyse onder andere is gebaseerd op een bureaustudie, veldbezoek en aanvullende informatie vanuit andere expertises. Vervolgens worden de verschillende themakaarten nog toegelicht. Themakaarten zijn o.a. ontstaansgeschiedenis, ondergrond, cultuurhistorie, water, natuur, bewoning, infrastructuur, recreatie, beleid.

In het tweede deel van de avond, na de presentatie, wordt aan de deelnemers gevraagd of ze nog zaken missen, aanvullingen zien en/of gebieden als aandachtsgebied kunnen duiden. Ze kunnen hiervoor terecht bij de verschillende themakaarten van landschap en cultuurhistorie. Met stiften en 'geeltjes' kunnen de deelnemers toevoegingen doen op de kaarten en in gesprek gaan met de medewerkers van Waterschap Rivierenland en Sweco.

De landschapsanalyse wordt uiteindelijk verwerkt in een Ruimtelijk Kwaliteitskader. Hierin komen ook ruimtelijke principes aan bod die toegepast kunnen worden bij de ruimtelijke ingrepen voor de versterking van de dijk bekeken welke ingrepen het beste bij de omgeving passen.

Er wordt toegelicht welke kaarten verspreid in de zaal liggen:

- **Ontstaansgeschiedenis**

Dit gebied is gevormd door de rivier. De rivier heeft in de loop van de tijd verschillende lopen gehad. Ook zijn er dijkdoorbraken geweest en zijn op verschillende plekken nog oude dijken aanwezig.

- **Ondergrond**

De ondergrond bekijken we om beter te begrijpen hoe de dijk en het omliggende landschap zijn opgebouwd.

- **Cultuurhistorie**

Deze kaart gaat onder meer over de cultuurhistorische en belevingswaarden van de dijk. In de loop van de tijd hebben verschillende ingrepen plaatsgevonden. Zo zijn er dijkmagazijnen gerealiseerd en staan er panden op enige afstand van de dijk.

- **Dijktypen**

De dijken zijn oorspronkelijk in de middeleeuwen aangelegd. Bijzonder is dat de historische structuur op een aantal plekken nog altijd dezelfde locatie heeft.

- **Water**

In het gebied liggen verschillende wielen als gevolg van oude dijkdoorbraken. Daarnaast zijn er zand- en grindlagen, oude restgeulen en een crevasse rug aanwezig.

- **Natuur**

In en rond het gebied liggen enkele Natura 2000-gebieden en delen aangeduid als GNN (Gelders Natuur Netwerk) en GO (Groene Ontwikkelingszone).

- **Bewoning**

De binnendijkse bewoning vertelt iets over de manier waarop dorpen zich naar of van de dijk hebben ontwikkeld. De dorpen liggen veelal op hoger gelegen delen (oeverwallen) achter de dijk.

- **Wonen en werken**

Voorbeelden van bedrijvigheid in het gebied zijn zandwinning, de voormalige steenfabriek en de scheepswerven. Veel van deze bedrijvigheid hebben een duidelijke relatie met de rivier en de dijk.

- **Infrastructuur**

Er lopen veel wegen naar de dijk toe. Er is een fijnmazig netwerk met onder andere fiets- en rustpunten langs de dijk.

- **Recreatie**

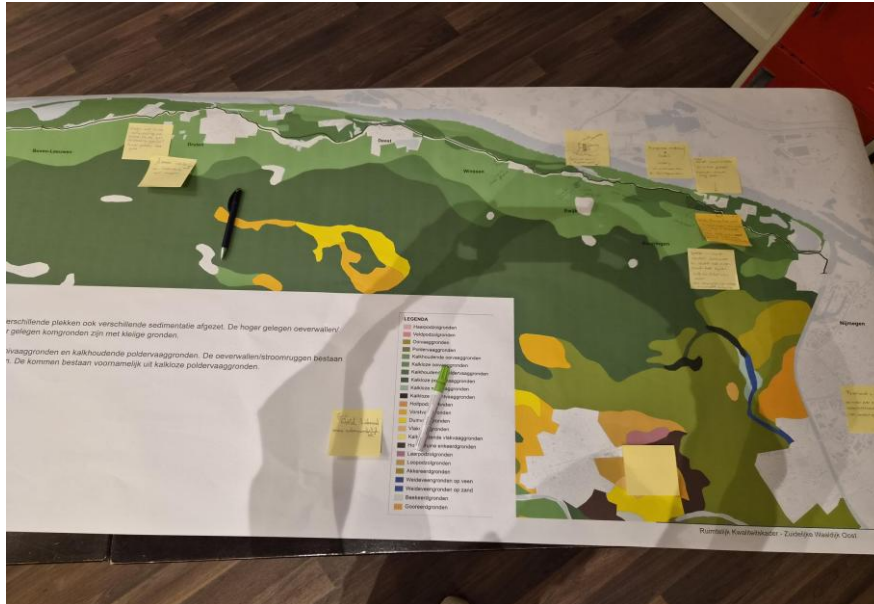
De dijk is een belangrijke recreatieve ader door het gebied. Er wordt veel gefietst en er lopen verschillende recreatieve routes over en langs de dijk. We horen graag van de aanwezigen hoe zij dit ervaren. Bijvoorbeeld of er veel of juist weinig recreatie is en waar kansen of aandachtspunten liggen.

- **Beleidskaart**

Op deze kaart is te zien hoe de verschillende waarden in het gebied zijn vastgelegd in

bestaand beleid. Het gaat daarbij niet alleen om gemeentelijk beleid, maar ook om beleid van de provincie en voor natuur, ook landelijk.

Na de toelichting worden de aanwezigen uitgenodigd om langs de verschillende kaarten te lopen. Zij kunnen rechtstreeks op de kaarten schrijven of opmerkingen toevoegen door middel van geeltjes.

Terugkoppeling uit de gesprekken aan de tafels

Na het bekijken van de kaarten worden een uur later, de belangrijkste punten uit de gesprekken gezamenlijk teruggekoppeld.

Terugkoppeling 1 door adviseurs waterschap en Sweco

Rond de wielen is veel informatie opgehaald. Aanwezigen vinden het belangrijk dat de wielen behouden blijven, waarbij ook aandacht wordt gevraagd voor de waterstand. Sommige wielen staan momenteel erg droog. Volgens aanwezigen heeft dit gevolgen voor de natuurwaarden en is dat jammer.

Ook is genoemd dat op sommige plekken in het verleden mogelijk materiaal in de bodem is gestort. Dit kan nader onderzoek waard zijn.

Verder is informatie gedeeld over een woonark waarbij nog een oude veerstoep aanwezig zou zijn. Dit heeft mogelijk meer te maken met eerdere ingrepen van Rijkswaterstaat. Ook is aangegeven dat het water daar regelmatig niet het waterpeil van de rivier aanhoudt. Soms lager dan de rivier, soms hoger.

Een bewoner vertelt dat de wielen ook in verbinding staan met een zogenoemde *esker*. Het zou gaan om oude, relatief diep gelegen zandlagen tussen kleilagen. Volgens de bewoner is de Waal meestal al ongeveer een week aan het zakken voordat dit effect op deze plek merkbaar is. Bij een eerdere dijkverhoging in 1996 is hier rekening mee gehouden. In 1995 zijn op deze locatie zandzakken geplaatst.

Terugkoppeling 2

De aanwezige tuibruggen worden genoemd. Er is onder andere nog een brug met betonnen tuien. Een van de bruggen betreft een oude tolbrug die door particulieren is gebouwd.

Daarnaast kwam de vraag aan de orde of oude dijkhuisjes bijvoorbeeld voor horeca gebruikt zouden kunnen worden.

Ook is veel gesproken over de klompenpaden. Verder is benoemd dat er in 1994 en 1995 nog veel huizen op of aan de dijk stonden.

Terugkoppeling 3

Joshua heeft informatie gekregen over verschillende locaties waar wielen liggen. Ook zijn aanvullingen gedaan over watergangen die door de uiterwaarden lopen en over de vraag hoe deze functioneren.

Daarnaast is gesproken over natuur en bredere ontwikkelingen die buiten het waterschap plaatsvinden. Ook is een natuurgebied genoemd dat tegenwoordig helaas niet meer toegankelijk is voor bezoekers. Het gaat om een gebied van Rijkswaterstaat waarvoor destijds was beloofd het toegankelijk te houden.

Terugkoppeling 4

Er is veel specifieke historische informatie verkregen, onder andere over de Winssense Waarden. Die informatie kan interessant zijn voor het verdere onderzoek.

Ook is gesproken over de brede dijken. Mogelijk is de dijk bij de Kloosterstraat breed omdat daar vroeger een persleiding heeft gelegen die inmiddels niet meer aanwezig is.

Over de oude kwelkaden is verteld dat de kade bij de Distelakkerstraat er is om kwel tegen te gaan. Later bleek het geen kwel te zijn maar een lekkende waterbron van een agrariër. De kwelkade is dus nooit echt gebruikt.

Daarnaast is een dijk genoemd die in 1995 is verlegd. Deze verlegging stond nog niet op de kaart en kan aan de analyse worden toegevoegd.

Verdere vragen en gesprekken vanuit de aanwezigen

- Een bewoner vraagt hoe wordt omgegaan met mogelijk vervuilde grond, onder andere als gevolg van voormalige steenovens en een dakpannenfabriek.

Antwoord: op dit moment vindt onderzoek plaats naar bodem en milieu. Daarbij wordt bekeken wat er in de bodem aanwezig is en welke informatie uit eerdere onderzoeken beschikbaar is. Momenteel wordt dit onder andere voor het traject Weurt-Deest onderzocht. De omgeving is goed gedocumenteerd en er is in het verleden al veel onderzoek gedaan naar mogelijke bodemverontreiniging. Die informatie wordt verzameld en vervolgens wordt bekeken wat daarvan relevant is voor deze dijkversterking.

- Vanuit Druten wordt aangegeven dat de dijk al meerdere keren is onderzocht. De vraag is of er opnieuw onderzoeken nodig zijn.

Het antwoord is dat er inderdaad aanvullende onderzoeken zullen plaatsvinden. Eerdere onderzoeken waren onder andere gericht op de veiligheidsopgave van de dijk.

Ook de weg en de wegfundering worden onderzocht. Vanuit Druten is aangegeven dat er op bepaalde plaatsen sprake is van verzakkingen en dat de berm niet is aangevuld.

Er is ook bestaand asfaltonderzoek bij de gemeente opgevraagd. Uiteindelijk wordt bekeken of aanpassingen aan de weginrichting nodig en mogelijk zijn.

- Er wordt gevraagd hoe het zit met het eigendom van de dijk en het beheer van de weg.

Het antwoord is dat de dijken in eigendom zijn van het waterschap, meestal inclusief een strook grond langs de dijk. Als voor de dijkversterking meer grond nodig is, kan aanvullende grond worden aangekocht. Het beheer van de weg ligt bij de gemeente. Kabels en leidingen zijn in beheer bij de betreffende kabel- en leidingbeheerders.

Tot slot

De aanwezigen worden hartelijk bedankt voor hun komst en inbreng.

Heeft u na de bijeenkomst nog aanvullingen of informatie die voor het project van belang kan zijn?

Laat het ons dan weten via zwo@wsrl.nl. U bent van harte welkom om contact met ons op te nemen.